

DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetési ár halviban és vidéken:

Egy hóra 50 korona Negyedévre 110 korona.
Félévre 220 korona. Egész évre 440 korona.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Feladós szerkesztő és iktatáldomosa:

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Róssuth utca 3. szám alatt I. emelet.

A Debreceni Elő Takarékpénztár épületében

Egy szám ára 3 korona

A nemzetgyűlés elnapolta üléseit az új kormány kinevezéséig.

Apponyi felszólalása a puccspolitikusok érdekében. Indítványát leszavazták, Interpellációk.

Budapest, nov. 23.

A nemzetgyűlés mai ülését Gaál Gaston elnök 10 óra után néhány perccel nyitotta meg. Mindenekelőtt jelentette, hogy harmincnál több képviselő a Ház összehívását kérte és miután a kérelem a házszabályoknak megfelel, a Házat a mai ülésre összehívta. Jelenítették, hogy Szmrecsányi György képviselő levelet intézett hozzá, amelyben a multkorai sajnálatos incidens miatt megköveti a Házat és kéri, hogy ezt szóban is megtehesse.

Elnök ezt elrendelte, mire Szmrecsányi György a következőket mondta:

Az elnök ur előterjesztéséhez hozzátenni valóm nincs, hanem annak megfelelően van szerencsém a tisztelt Házat szemmel megkövetni.

A Ház ezt tudomásul vette. Elnök ezután bemutatta a délvideki kerületben megválasztott Láng, Hofman és Baumann megbízóleveleit, amelyet kiadtak az állandó igazoló bizottságnak. Ezután jelentette, hogy a házszabályok értelmében az összehívást kérő képviselők közül Rassay Károlyt illeti a szó és jelenti, hogy a házszabályok ide vonatkozó rendelkezéseit szigorúan be fogja tartani.

Rassay támadja a kormányt

Ezután Rassay Károly emelkedett szóra.

A nemzetgyűlés összehívásáról szóló ívet különböző párt állású képviselők írták alá, tehát nem lehet az ellenzék párt taktikával vádolni. Az ügy vitelére nem lehet tovább, úgy, hogy eddig ment. Ami a nemzetgyűlés összehívásának okait illeti, két pontban foglalhatjuk azt össze. Először a nyugatmagyarországi kérdés, másodsor pedig a külpolitikai ügyek.

Váratlanul ért bennünket az a hír, hogy Bethlen gróf létrehozta a velencei egyezményt. Ezzel a velencei egyezményrel nagy jog-feladás történt. Ausztriában a kancellár szükségesnek látta a tárgyalások minden frázisáról tájékoztatni az illetékes szerveket. Nálunk ezek mellőzése történt minden. Mindezen jelenségeket igen különös szimptomáknak találok. A detronációs javaslat előtt fi-

gyelmeztettük a miniszterelnök urat, hogy nem fog-e az antant ezek után is újabb követelésekkel fellépni.

A miniszterelnök ur erre azt felelte, hogy mindenesetre ez a javaslat ki fogja elégíteni az antantot. A miniszterelnök ur a javaslatához feliratkozott képviselő urakat arra kérte, hogy álljanak el a további vitától. A kormány túllépte az antant kívánságát, mert az antant negatívumot kért, a kormány pedig kötelező kijelentést tett, amely a mindenkori nemzetközi megállapodások erejével bír, ez pedig a nemzetközi jog szerint a törvény erejénél nagyobb. A trónfosztó törvény 3-ik §-a, egyedül a kormányra ruhazza a kezdeményezés jogát. Megállapítható, hogy ez a törvényhozásnak soha nem volt szándékában, egyszerűen csak az volt, hogy a kormány proklamációt tehet erre vonatkozólag.

Elnök ezután az ülést 5 percre felfüggesztette, amely után Rassay folytatja beszédét. Felsorolta azokat a szükséges elintézendő dolgokat, amelyek sürgőssége elodázhatatlan, különösen a közgazdasági téren. Indítványozza, hogy a nemzetgyűlés napirendjén legyen a kült. és belpolitikai kérdések tárgyalása.

A miniszterelnök válasza.

Bethlen István gróf miniszterelnök személyes megtámadás címén kért szót.

Személyes megtámadás címén szólalok fel azért, mert meggyőződéseim szerint a most lemondott kormány nincs hivatva arra, hogy politikai intézkedéseket tegyen. A kormány lemondott először is azért, mert szükségesnek tartotta ezt a helyzet teljes tisztázására. Miután kétségségesé vált az, hogy alkalmas-e a kormányzat vezetésére, vagy sem. Egy lemondott kormány politikai irányban nem diktálhat, de a világ összes parlamentjében az a szokás, hogy amíg a kormány kinevezésében intézkedés nem történik, addig a parlament nem ülészik. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a magyar kormány ki akar térni a politikai felelősség alól. Eszeágában sincs. A felelősség kérdésének felvetése a

parlamenten áll. Méltóztassék errenözve indítványt tenni. E tekintetben a kormány vállalja a felelősséget. A politikai felelősség fogalma egészen más, mint ahogy azt Rassay képviselő ur említette, mert amennyiben a parlament nem osztja a kormány intézkedéseit, abban az esetben leszavazhatja a kormányt és a kormány köteles levonni a konzekvenciát. (Nagy zaj.)

Rassay képviselő úgy tünteti fel a helyzetet, hogy a kormány abszolút eszközökkel dolgozik. Azt mondja, hogy három hónap óta nem parlamentárisan kormányoz. Bátor vagyok felhívni a képviselő urnak figyelmét arra, hogy a nemzetgyűlés augusztus végéig együtt volt, augusztus végén a kormányzó leirattal elnapolta egy hónapra és azután a parlament önmagát napolta el.

Rassay képviselő ur úgy tünteti fel a velencei egyezményt, hogy a kormány abban területről mondott volna le. Bocsánatot kérek, ez a területről való lemondás a trianoni békeszerződésben történt még, a velencei egyezményben éppen területet szereztünk vissza.

A kihalypuccsal kapcsolatban említették pedig tudomására hozom a tisztelt képviselő urnak, hogy a kormánynak egy ismertetése fog megjelenni, ennél fogva módjában lesz a nemzetgyűlésnek úgy, mint a külügyi bizottságnak, ezzel a kérdéssel foglalkoznia. Az amnesztia kibocsátására vonatkozólag pedig csak annyit válaszolhatok, hogy a velencei egyezményvel kapcsolatban vált szükségessé, amennyiben egy a magyar, mint az osztrák kormány kölcsönösen kötelezte magát ennek keresztülvételére.

Ezután indítványozta a miniszterelnök, hogy a nemzetgyűlés az új kormány kinevezéséig ne tartson ülést, összehívását a házelnök a kormánnyal együtt állapítsa meg.

Eztán Rassay Károly válaszolt a miniszterelnök kijelentéseire.

Az indítványt nem fogadta el.

Hadházy Zsigmond emelkedik szólásra és elfogadja az miniszterelnök indítványát.

Apponyi a puccspolitikusok érdekében szólott.

Apponyi Albert gróf: Én is azok közé tartozom, akik a Ház összehívását óhajtottam. Ezt azért kívántam, mert alkalmas akartam adni a kormánynak arra, hogy lemondásának ügyét kellő parlamentáris formában jelenthesse be. A Magyar Távirati Iroda még sem lehet az a tényező, amelynek az utján a kormány a lemondást megtehesse. A nemzetgyűlés összehívá-

sának ez volt a célja és már el is érte, amennyiben a mai ülésen a miniszterelnök ur bejelentette a kormány lemondását. Egyenesen alkotmányos hóhárny (Nagy zaj, Taps. Sándor Pál közbekiált: Lehet, hogy magát fogják lecsukni), hogy a nemzetgyűlés több tagja mentelmi ügyének megsértésével még mindig fogságban van. A mentelmi ügy teljesen független minden kormányválságtól. Ez nem politikai ügy és minden politikai befolyástól mentesen kell, hogy elintéződjék és szomorú volna, ha ez a biztán parlament belülről politikai kérdés terére terelődnék át. Én úgy voltam értesülve, hogy a mentelmi bizottság jelentése készült van és a mai ülés elé került. Amennyiben a mentelmi bizottság jelentése ma nem kerül a nemzetgyűlés elé, módot akarok nyújtani arra, hogy a holnaputáni ülésen adassék be és hogy rögtön tárgyalás alá véteessék. Ezért kérem annak lemondását, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését holnap, november 24-én tartsa és amennyiben a mentelmi bizottság bradja jelentését, az a házszabályok értelmében rögtön tárgyalás alá véteessék.

Hencz Károly felszólalása.

Ezután Hencz Károly állott föl szólásra: Jogilag megapozott becsületben emondja, hogy mindenkor elismerte azokat az alkotmányos szempontokat, amelyek a házszabályok kezelsében a kisebbségek jogait védik. A 30 képviselő által összehívott ülésre semmiféle pozitív intézkedés nincsen terve és a jogi gyakorlat is bizonytalan. Két álláspont fejlődött ki. Az egyik szerint megengedhető az ilyen ülés az érdemleges tárgyalás. A másik azt mondja, hogy ilyen ülés csak a napirendet állapítja meg, amelynek tárgya az összehívást kérő képviselők indoklása. Április 21-én igen érdekes változást mutat a joggyakorlat. Akkor ugyanis azt mondták, hogy minden egyes esetben az ilyen, legalább 30 képviselő által összehívott nemzetgyűlés ülésének kompetenciája tartozik megjelteni, hogy vajjon a felmerült ügyek sürgősekre és fontosak-e annyira, hogy tárgyalásuk nem szenvedhet halasztást. Ebből a szempontból Apponyi Albert gróf indítványának kell elsőbbséget adni, de minthogy a kormány lemondott, még sem lehetnek ezek az ügyek annyira fontosak, hogy tárgyalásuk ne várhatna addig, amíg az új kormány kinevezése nem lesz.

Ő is azon a nézetben van, hogy a mentelmi jogot minden politikától mentesen kell elbírálni, de nem osztja mindenben Apponyi érvelését, mert a mentelmi ügyek ny csak a mégis összefüggésben állnak.

a politikával. Itt is a nemzet léte-
dekeivel indokolja a kormány in-
tézkedéseit, amelyek még a képviselők
érdekeinél is fontosabbak. A kormány
lemondott, de ez nem azt jelenti,
hogy a kormány nem felelős tényekért.
Igenis politikailag felelős. De most
ennek a felelősségrevonásnak nem volna
értelme, mert a felelősségrevonás konzek-
venciája tulajdonképpen a kormány
lemondása, ami úgy is be-
következett.

Méltányolja a miniszterelnök ál-
laspontját és kéri, hogy azt fogadják
el és mindaddig ne tartson ülést a
nemzetgyűlés, amíg az új kormány
kinevezve nincs.

Szilágyi Lajos: Csatlakozik Ap-
ponyi indítványához.

Rassy Károly visszavonja napi-
rendi indítványát és csatlakozik az
Apponyiéhoz.

Gaál Gaszton elnök ezután fel-
teszi a kérdést, hogy a nemzetgyűlés
a két indítvány közül melyiket fogadja
el. Apponyiét, vagy Hadházy Zsigmondét.

A kereszténypárt legnagyobb ré-
sze, a disszidensek és az ellenzék
nagy része Apponyi indítványa mellett
szavaz, de az ellenpróba alkalmával
kiderült, hogy kisebbségben vannak,
így tehát a nemzetgyűlés többsége a
Hadházy-féle indítványt fogadja el.

A király méltósága.

Véres Vilmos: A nemzetgyűlés
november 6-iki ülésén Benkő és Szmracsányi képviselő urak affér-
jával kapcsolatban Benkő Gábor
képviselő mentelmi jogának megsér-
tését jelentem be. Hogy a parla-
mentben több ilyen eset elő ne for-
dulhasson, amely annak méltóságát
csökkenthetné, kérem a nemzetgyű-
lést, hogy vizsgálta meg Benkő
képviselő ur mentelmi ügyét és
amennyiben az súlyosan megsérte-
tt, utasítsa a mentelmi bizottság
elő az ügyet.

Ezután Szmracsányi György
kért szót és kijelenti, hogy tekint-
ettel arra, hogy ő a nemzetgyű-
léstől már bocsánatot kért, ez ügy-
ben nem akar további nyilatkozata-
tokba bocsátkozni.

Somogyi István felhívja a házel-
nök ögyelmét arra, hogy a leg-
utóbbi ülésen, amikor a király trón-
fosztása még nem nyert befejezést,
a király méltóságát és a parlament
tekintélyét egyaránt sértő kifejezések
hangzottak el, amelyek tekintetében az
elnök részéről eddig nem történt intézke-
dés.

Gaál Gaszton elnök: Nem érzí
magát hivatottnak arra, hogy Bottlik
József helyett az intézkedéseket
megtegye.

Mózer Ernő a külügyi bizottság
előadója a külügyi bizottság jelen-
tését terjesztette a ház elé.

Az elnök az ülést ezután 10 perc-
re felüggesztette.

Interpellációk.

Kenéz Béla alelnök nyitotta meg
szünet után az ülést. Azután áttér-
tek az interpellációkra.

Első interpelláló Rassy Károly,
aki egy fővárosi időségi szaklap
engedélye tárgyában interpellálta
meg a belügyminisztert.

Az interpellációt kiadták a bel-
ügyminiszternek.

Drózy Győző a sajtó-cenzura
ügyében intézett interpellációt az

összkormányhoz. Támadja a Tom-
csányi-féle sajtónovellát és a sajtó-
tájékoztató bizottságot. Amikor
ugyanazok a cikkek egyes lapokban
megjelenhettek, ugyanakkor azo-
kat a cikkek más lapokból törlik.
A cenzurának egyenlő elbánásban
kell részesítenie az összes lapokat
és ha már van cenzura, annak
csupán az legyen a jogköre, hogy
megakadályozza mindenféle izga-
tásra és rendbontásra irányuló
cikk megjelenését.

Az interpellációt kiadták a kor-
mánynak.

Friedrich István Benes cseh mi-
niszterelnök és külügyminiszter
legutóbbi beszédét teszi szóvá és ki-
jelenti, hogy Benes azt mondotta,
hogy sem a kisanant, sem a nagy-
antant semmiféle ultimátummal
nem fordult a magyar kormány-
hoz. Ezzel a ténnyel szemben a ma-
gyar sajtóban egymásután jöttek az
ultimátumok. Benes még azt is
mondja, hogy nemzetközi szerző-

déssel biztosította a magyar kor-
mány, hogy a magyar királyi trón
betöltése csak az összes államok
hozzájárulásával történhetik. Kér-
di a nemzetgyűlést, hozott-e újabb
határozatot. Benesnek ezt a be-
avatkozását nem lehet kritika nél-
kül hagyni.

Interpellációjában, melyet a kül-
ügyminiszter intéz, kéri, hajlan-
dó-e a külügyminiszter a nemzet-
gyűlést felvilágosítani Benes kül-
ügyminiszter beszédének háttér-
ről és hajlandó-e Benes vakmerő
visszautasítani.

Az interpellációt kiadták a kül-
ügyminiszternek.

Kerekes Mihály interpellált a
földbirtokreform ügyében. Kér-
di, van-e tudomása a miniszterelnök-
nek arról, hogy egyes földbirtoko-
sok mesterségesen húzzák a föld-
birtokreform végrehajtását.

Az interpellációt kiadták a mi-
niszterelnöknek és ezzel az ülést
háromnegyed 3 órakor véget ért.

Ha Bethlen köré nem csoportosul többség: bekövetkezik egy második 1918-iki felfordulás.

Kiszgazdapárti képviselők az egységes párt mellett.

Budapest, nov. 23.

A kiszgazdapárt szerdán este
nagyatádi Szabó István elnök-
léssel bizalmas megbeszélés so-
rán foglalkozott a politikai hely-
zettel. A megbeszélésen elnöknek
nagyatádi Szabó István szólt
fel, aki kijelentette, hogy csak
olyan megoldásba megy bele, a
melyben a kiszgazdapárt pro-
gramja és jellege kidomborod-
dik.

Kovács J. István kifejtette,
hogy gróf Bethlen Istvánnak
zászlót kellene bontania és a
pártokat pártszövetség létesíté-
sére kellene felhívnia. Ha ez
nem sikerül, akkor fel kell osz-
latni a nemzetgyűlést, mert ő
úgy látja, hogy a kiszgazdapárt
a választásokból abszolút több-
séggel kerülne ki.

Rubinek István a pártegység
mellett foglalt állást, még pe-
dig elsősorban azért, mert a
nemzetgyűlés alkotmányozó gyű-
lés, amely egy bizonyos pro-
gramm megvalósítására jött
össze. Mindaddig, amíg ezt a
programot a nemzetgyűlés nem
valósítja meg, addig tagjai a
történelem előtt felelősek az el-
nem végzett munkáért. Ahhoz
pedig, hogy a munkát elvége-
zessék, szükséges egy olyan
pártnak a létesítése, amely en-
nek a munkaprogramnak el-
végzését lehetővé teszi. Ma a hely-
zet az, hogy a nemzetgyűlés al-
kalmatlan arra, hogy ennek a mun-
kának az elvégzését lehetővé te-
gye, mert a Keresztény Nemzeti
Egység Pártja egységesen
nem tudna belépni a pártszövet-
ségbe. Meg kell tehát találni a
lehetőséget annak, hogy olyan
pártra lépjenek be, amelyben
az ő programjuk is bizonyos
tekintetben érvényesül. Az egy-
séges párt létesítését három ok-
ból tartja szükségesnek: A vá-
lasztójog reformját a nemzet-
gyűlésnek meg kell csinálnia,

mert a nemzetgyűlés feloszla-
tása esetén a legszélsőségesebb
demagógiát vinnek be a választá-
si küzdelembe és azok nem
érvényesíthetők, akik ilyen esz-
közzel nem tudnak dolgozni. A
második ok a közigazgatási re-
form, a harmadik a főrendiház
reformja, amelyet a nemzetgyű-
lésnek meg kell valósítani a nemzet-
gyűlésnek, minthogy a régi fő-
rendiház a mai demokratikus és
nemzeti követelményeknek nem
felel meg.

Berky Gyula összehasonlítást
tesz a jelenlegi és az 1918. novem-
beri állapotok között. Gróf Beth-
len Istvánt gróf Tisza Istvánnal
hasonlította össze és úgy állítot-
ta be a helyzetet, hogyha gróf
Bethlen István köré nem cso-
portosul pártszövetségbe olyan
többség, amely a nemzetgyűlés
munkáját lehetővé teszi, akkor
bekövetkezhet az az állapot, a
mely 1918-ban bekövetkezett,
tudniillik az általános balfele-
tolódás. Hangoztatta azt, hogy
a párt nemzeti és demokratikus
programját semmi körülmé-
nyek között nem adhatja fel,
mert az elkövetkezendő választá-
sokon ezen programjával fel-
tétlenül többséget tud szerezni.

Tomcsányi Vilmos Pál igaz-
ságügyminiszter az egységes
párt mellett foglalt a leghatáro-
zottabban állást.

Csukás Endre színén az egy-
séges párt feltétlen hívének
mondotta magát.

A szélsőségek ellen a közép-
utat ajánlotta. Nyilvánvaló,
hogy nem működhetünk azok-
kal, akik Apponyi Albert dekla-
rációját aláírták.

Sreter István rámutatott arra,
hogy a királykérdés aktái még
nincsennek lezárva. Minden
pártalakítást és kormányváltá-
kozást egyes-egyedül ebből a
szempontból kell nézni, mert
kívánatos, hogy az egységesen
főmőködő karlistákkal szemben a

szabadkirályválasztlóknak egy-
séges frontja alakuljon ki. Eb-
ből a szempontból híve a meg-
alakítandó egységespártnak.

Dömötör Mihály: A detroni-
zációs törvény következményét
minden oldalon, így a hadsereg
és a diplomácia terén is kérel-
hetetlen szigorúsággal végre-
kell hajtani, mert lehetetlenség,
hogy azok, akik a nemzet pón-
zéból, mint katonák, vagy mint
diplomáták működnek, más ál-
laspontot képviseljenek, mint a
nemzetnek immár törvényerőre
emelt akaratát.

Végül nagyatádi Szabó István
szólt fel és kérte a képviselőket,
hogy maradjanak a fővárosban,
mert a most meginduló politikai
tárgyalásoknál mindig szükség le-
het rájuk. A legutóbbi értekezleten
15 tagú bizottságot választottak,
a mely a kormánnyal a politikai tár-
gyalásokat folytatja. Ez a bizottság
van hivatva most is a tárgyaláso-
kat folytatni.

A tiszántúli ref. egyházkerület közgyűlése.

A tiszántúli ref. egyházkerü-
let tegnap folytatta a vargyaso-
rozon levő egyházi közügyek
tárgyalását. A gyűlésen Degen-
feld József gróf és Baltazar
Dezső püspök elnököltek.

Néhány kisebb ügy letárgya-
lása után előterjesztették a
debreceni egyházmegye felha-
tát, melyben az egyháztársá-
dalmi szervezet alapszabályai-
nak jóváhagyását kéri.

Baltazar Dezső püspök indít-
ványára kimondta a közgyűlés,
hogy a szervezet alapszabályait
jóváhagyja, azonban a szervezet
vegye fel a „Kávinista Tem-
lomegyesület” nevet.

Tudomásul vették ezután,
hogy az országos földosztó bi-
zottság átiratot intézett a kerü-
let elnökségéhez, melyben közli
azokat a feltételeket, amelyek
alapján az egyházi behívottá-
nok földet kaphatnak.

A kerület a leíratot kiadta az
egyházaknak tanulmányozás és
tudomásul vétel végett.

A „Rabmagyarország” című
egyesület vezető tanácsa meg-
keresést intézett az egyházkerü-
lethez, melyben kéri elrendel-
ni, hogy minden 12 órakor a tem-
plomokban háromszor kondít-
ság meg a harangokat arra való
figyelmeztetés gyanánt, hogy az
országot megcsonkították. To-
vábbá kérte utasítani a vezető
bizottság az egyházakat, hogy
prédikálják ki, hogy a harang
megkondulásakor a hívek mor-
gnolják el a nemzeti Híszel-
őgyet.

A közgyűlés a megkeresést ve-
gyes érzésekkel fogadta s a fel-
szólalások során az domboro-
dott ki, hogy egy kissé túlzás
a vezető tanács kívánsága. Vé-
gül elhatározták, hogy az ügyet
döntés céljából átteszik a kon-
venthez.

A közgyűlés ezután számos
jelentéktelenebb ügyet egyhan-
gulag fogadott el. A tárgysoro-
zat még nem merül ki. A közgyű-
lést ma folytatják.

Zavargások Németországban.

A rendőrség keztyűskézrel bánt a rendzavarókkal.

Berlin, november 22.

A Chicago News tudósítója jelenti: Az ipari gócpontokból: Hamburg, Lipse és a Ruhr-vídek területeiről olyan jelentések érkeznek, amelyek határozott analógiát mutatnak a berlini eseményekkel. Hétfőn, kedden a tömeg az élelmiszerboltokra és a raktárakra vetette magát, és kifosztotta azokat. Ezek a vidéki esetek ugyan új keletiek és korántsem oly komolyak, mint a fővárosiak, de jellemző, hogy ez a mozgalom majdnem általánossá kezd válni.

Berlinben a tömeg főleg az élelmiszerboltokra, cipő és ruha üzletekre vetette magát, amelyeket majdnem teljesen kifosztott, ami annál könnyebb volt, mert a rendőrség csak akkor avatkozott bele a dologba, amikor a fosztogatók a városháza közelében lévő üzletek ellen intéztek támadást. Ekkor zárt tömegben érkezett a rendőrség, közrefogta a tömeget és szemmel láthatólag azon volt hogy az egész gyülekezetet elfogja. Ennek természetesen közel harc volt az eredménye, de csak ökölrel, amely annak köszönhető, hogy a rendőrség nem használta tűzfegyverét. A rendőrségnek e kíméletes eljárása egyébként, mint beavatott helyről közlik, adott esetben nem fog megisméltlődni.

A fokhagyma, mint gyógyszer.

A kellemetlen illatú fokhagyma valamikor az ó-korban, de a középkorban is, mint becses gyógyszer volt ismeretes. Emlékeztetés, hogy a múlt századbéli korelajárványok idején is alkalmazták még. A nép még ma is használja gyomor- és szívbántalmak ellen előszeretettel.

Néhány párisi orvos a múltkoriban nagy előadást tartott a francia fővárosban és gyakorlati tapasztalatok alapján a fokhagymát, mint elsőrangú vérkeringési szabályozót és bizonyos bélbajoknál, mint gyógyszerként dicsérte. Azóta egész Franciaország fokhagymalázbán van.

Két francia orvosnár előírása szerint tinktura formájában naponta 30-50 cseppet kell meleg tejjel vegyítve bevenni. Ezt a gyenge gyomorúak is megemésztik. A francia orvosi tudomány a fokhagyma gyógyító hatását kéntartalmának tulajdonítja és jeles orvosok véleménye alapján a fokhagyma nagyot lendít az izületi és gyögműködésén is, mely ez ideig kénes tartalmu ásványvizeken nyugodott.

Polgári uralom van Kiewben.

Bécs, nov. 23. Az itteni ukrán követtséghez érkezett jelentések szerint bizonyos, hogy az ukrániai fellázadt parasztság eleje e hó 12-én bevonult Kiewbe, de a várost 36 óra múlva

ismét kénytelen volt elhagyni. A bolsevista hatóságok és csapatok nincsenek már Kiewben. A város közigazgatását polgári bizottság eszközli.

Nyugatmagyarország lakossága elégedetlen az osztrák uralom alatt

Páris, nov. 23. A Temps értesülése szerint a nyugatmagyarországi lakosság hűvös fogadása kellemetlenül hatott a bécsi politikai körökre, akik meglepetéssel állapítják meg, hogy Nyugatmagyarország területének bekebelezése középszerű vívmány. A lakosság elégedetlen. A soproni népszavazás nem kecsegtet reménnyel. A bécsi magyar bolsevista propaganda teljesen eredménytelen, mert a lakosságnak élénk emlékeztében él a vörös terror ideje.

Osztrák propaganda.

Sopron, nov. 23. Az osztrák

Hősök emléknapija.

A 39-es emlékünnap rendező bizottságának közlése.

Vasárnap, november 27-én a volt közös 39. gy. ezred egykori tisztjei és legénysége ünnepet rendeznek Debrecen, a Hajdúság és Biharország hős fiainak emlékére, akik a világháború alatt életüket áldozták a hazáért. A hősök mindnyájunk hősei voltak, emléküket ápolása nem egyesek kötelessége, hanem a nemzet egyeteme, de nem ok nélkül történik, hogy Debrecenben az egykori 39-esektől indult ki a mozgalom. Nem véletlen, mert ennek az ezrednek a tisztjei már béke időben is tanu bizonyos tettek magyarságukról, sokszor szenvedések árán is, a háborúban pedig ez az ezred a dicsőséges küzdelmek hosszu sorával avatta Debrecen, a Hajdúságot és Biharországot hősök szülőföldjévé. De mikor a volt 39-esek emlékünnapot rendeznek a hősöknek, akkor az ünnepelő emlékezés két vármegye és egy nagy város minden elesett hősenek szól, hiszen ahol ők most az örökéletet élők, ott egyformán arany minden hősenek a parólija.

A vasárnapi emlékünnap rendező bizottsága elkészült a néhez munkájával. A programunk kész. Vasárnap reggel fél 9 órakor ünnepi mise lesz a Szent Anna utcai katolikus templomban, szent beszédet mond Boross ezredes lelkész; fél 10 órakor ünnepi istentisztelet a ref. nagytemplomban, ünnepi beszédet mond Baltazár Dezső dr. püspök, fél 11 órakor ünnepi gyásztisztelet a Deák Ferenc utcai zsidó templomban, ünnepi beszédet mond Kiss Ar-

propaganda osztály vezetője Steinhacker, aki annak idején a karinthiai népszavazást is szervezte, ma Sopronba érkezett és kijelentette, hogy Sopronban is megszervezi az osztrák propagandát. Emberei piros-fehér-piros karszalaggal fogják bejárni a vidéket.

A soproni népszavazás a nagyköveti konferencián.

Páris, nov. 23. A nagyköveti értekezlet foglalkozott a soproni népszavazás szervezésével és különösen azokkal a feltételekkel, amelyekkel biztosítják a rendet.

nold dr. budai főrabbi, fél 12 órakor díszülés a vármegyháza dísztermében a következő programmal: a) az elnök Wolff János tábornok megnyitó beszéde, b) előadó jelentése, c) visszaillesztés a 39. gy. e. történetére, d) Klein László ezredes az utolsó ezredparancsnok felszólalása, e) vita a további szervezkedés és a legközelebbi összejövetel fölött, f) elnök záró beszéde.

Fél 2 órakor ebéd a Bikában, délután 4 órakor a hősök temetőjében koszoru helyezés, este bajtársi vacsora az Angol királynőben.

Az emlékünnapra meghívta a rendező bizottság a három törvényhatóság összes vezetői tisztviselőit, hatóságait, egyesületeit és intézményeit. A volt 39-ik gy. ezred összes egykori bajtársaihoz, tisztjeihez és legénységéhez egyaránt ezután fordulnak, hogy a hegyeletes ünnepre se-regeljenek össze teljes számban és mutassák meg, hogy amint egymás mellett kitarítottak mint halálig, úgy egyek ma is, mint azok, akik életben maradtak az elesett bajtársak dicső emlékének megőrzésében. Kéri a rendező bizottság, hogy a banketien részt venni akaró bajtársak ezt a körülményt lehetőleg szombaton délig közöljék Háman Miklós századossal (Debrecen, körletparancsnokság.) A rendező bizottság kérvényezte az ünnepélyen résztvevő tartalékos tisztek részére az egyenruha viselésének a megengedését. Hangsúlyozza azonban, hogy senkit ne tartson vissza az a körülmény, hogy egyenruhájá vagy ünnepi polgári ruhája nincs, mert a kegyeletet nem ruha mutatja meg, hanem a szívek őrzik és mert a cél az, hogy az

egykori bajtársak lehetőleg teljes számban jöjjenek össze.

Debrecen város, Hajdumegye és Bihar megye városainak és községeinek közönségét is ez-uton hívja fel a rendező bizottság, hogy a vasárnapi emlékünnapra jöjjenek össze Debrecenben mindazok, akik apát, testvért, fiut, rokont gyászolnak az elesett hősökben, legyenek szemtanúi, hogyha mindenki előtt szent és az elesett harcosok emléke, a legszentebb az egykori bajtársak előtt.

Igy lesz a vasárnapi emlékünnap méltó az örök dicsőség fényében sugárzó hősök emlékére.

A 39-es emlékünnap rendező bizottsága.

Városházáról.

A közgyűlés előkészítése. A város jog- és pénzügyi bizottsága november 25-én, pénteken délután 3 órakor ismét ülést tartott, amelyen folytatja a november 30-án tartandó közgyűlés előkészítését.

Uj közigazgatási gyakorlatok. Miskolczi Lajos főispán kinevezte Debrecen városához dr. Felméri Ernő volt kizérőhadnagyot, közigazgatási gyakoronokká.

Számonkérészek. Miskolczi Lajos főispán december 15-én számonkérészeket tartott. A főispán ez alkalommal az 1921. jan. 1-től november 30-ig terjedő időben előfordult ügyek elintézését kéri számon.

A lakáshivatal ügye. A városhoz megérkezett a népjóléti miniszter leirata a lakáshivatal ügyében. E szerint államosítani kívánja Debrecenben a lakáshivatalt. Viszont azt kívánja, hogy a hivatal fenntartásának költségét a város viselje. A hivatali személyzetet a miniszter nevezi ki, fizetésüket azonban a város fizesse. A városi tanács szerdai értekezletén foglalkozott ezzel a rendelettel és kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak. Az ügy a közgyűlés elé fog kerülni. Olyan hangok hallatszanak, hogy ha a lakáshivatal államosítottatik, a város nem vállalja tovább a költségeket. Addig persze, amíg a kérdés elintézését nyer, a jelenlegi lakáshivatal működik tovább.

Tárgyalás a helyivasuttal.

Vége többszöri elhalasztás után hétfőn megkezdődött a tárgyalás Debrecen város és a helyivasut r.t. között a villamos jegyek árának felemelése dolgában. Természetesen az első összejövetelen még nem vezetett eredményre a tárgyalás. A város meg akar győződni alaposan arról, hogy indokolt-e a villamosjegy árának felemelése, ezért betekintést kért a helyivasut üzleti könyvébe. Áry Lajos tb. főszámvévo csütörtökön délelőtt fog ez irányban érdeklődni a helyivasut igazgatójánál.

A magyar államjegyek előállítási költségei.

Mennyibe kerül egy-egy államjegy előállítása Svájcban? — A kisebb címletek itthoni előállítása. — Kiméljük a pénzt. — A postapénzt még nem cserélik be

Emlékszik még arra a korszakra a tisztelt olvasó, amikor a kékhasú bankók nem igen tömegesen nyújtózkodtak a tárcájában, mily gondosan hajtogatva össze tiz-, huszkoronásait s ha még egyszer összehajtotta, milyen lelkiismereti furdalása volt, hogy vajjon nem árta az értékének... no, arról meg ne is beszéljünk, hogy Isten ne adja, de be talált szakadni, vagy jobban összegyűrődött.

Ma a pénz értékvesztése kapcsán a pénz megbecsülése, a papíros arvagának a kiméltése is a zéró felé jár. Napi látvány, amikor marékra kapva gyömöszölik az emberek a zsebükbe a papíros pénzt, mint ahogy a hanyag emberek a zsebkendőjüket szokták.

Sokan nem is tudják talán, hogy egy-egy államjegy előállítása milyen nagy pénzbe kerül.

Munkatársunk felkereste az Állami jegyintézetet s információt kért az államjegyek előállítási költségéről, ahonnan az alábbi érdekes adatokat kaptuk: Egy darab tizezerkoronás előállítási ára 25 korona, az ötezer koronásé 15 korona, az ezer koronásé 10 korona, az ötszázkoronásé 8 korona, a százkoronásé 6 korona, az ötvenkoronásé 5 korona.

Mint ismeretes, az eddig említett államjegyeket a krmány Svájcban készítette. A 20, 10, 2 és 1 koronásokat itthon készítik. A 20 és 10 koronás előállítási ára husz fillér a két legkisebb címleté pedig 10 fillér.

A Jegyintézet az erőszakosan megrongált, összetépett, összegyűrt és bepiszkolt pénzeket csak az előállítási ár levonásával váltja be. A hiányos pénzeket pedig a hiányos rész értékének leszámításával.

Arról már hírt adtunk, hogy a tiz- és huszkoronás bankjegyeket a Jegyintézet e hó utolsó napjáig váltja be. Tájékoztatásul hangsúlyozzunk közöljük, hogy a postatakarékpénztári tiz- és huszkoronások, valamint az ötezerkoronások továbbra is forgalomban maradnak.

Tűzhelylemezek
és alkatrészek,
folytonos kályhák kaphatók
SESZTINA LAJOS vaskereskedésében

SZÁZ ADOMA
KAPHATÓ:
NÉGY KÉRT, A DEBRECENI UJSÁG
FÜZETBEN, KIADÓHIVATALÁBAN.

Az ügyvédi iroda tolvaja.

Leleplezett tolvaj jogász.

Egy ismert debreceni ügyvéd a napokban azzal a panasszal fordult a rendőrséghez, hogy irodájában lopások történtek. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy a Wertheim-szekrényben lévő pénztárértékpapírjait megdézsmálták.

Az ügyvéd gyanúja az irodában dolgozó jogász-gyermekekre irányult, akinek megfigyelését a rendőrség elrendelte.

A rendőrség a nyomozást Nagy László detektívre bízta, aki megállapodott az ügyvéddel, hogy bejelenti a jogásznak elutazását s másnap, mikor a gyanúsított irnok abban a házban lesz, hogy főnöke nincs itthon meglesik és leleplezik.

A leleplezéshez előkészületeket tettek. A Wertheim-szekrénybe egy üveg tintát úgy helyeztek el, hogy mikor az ajtót kinyitják az üveg felborul, a tinta kiömlik és a jelek kétségbevonhatatlan bizonyítékát szolgáltatják majd annak, hogy a pénztárcát valaki kinyitotta.

Az ügyvéd tényleg tudatta elutazását a jogászával és arra kérte, hogy vigyázzon az irodára, lehetőleg korán jöjjön be. A fiu, akinek neve T. L. kijelentette, hogy eleget tesz a kívánságnak. Tegnap reggel Nagy detektív és az ügyvéd lesbeálltak a lépcsőházban s onnét figyelték a jogászt.

T. L. kora reggel bejött az

irodába, magára zárta az ajtót. Egy alkulcsal felnyitotta az ügyvéd íróasztalát s kivette a Wertheim-szekrény második kulcsát, amellyel kinyitotta az ajtót. Az elhelyezett tintásüveg a szőnyegre esett s a kifolyó tinta nagy foltokat hagyott hátra.

A megtévedt ifju ezt a cselet nem vette észre s magához vett 92 ezer koronát érő értékpapírt és pénzt, aztán visszacsukta a pénztárcát. A tintát szétmázolta a szőnyegen.

Nagy László detektív be akart hozzá menni, dehiába kopogott, nem felelt. Erre leszaladt a Mihály-féle patikába s onnét felhívta telefonon a fiút, aki gyanútlanul jelentkezett is. Majd újra kopogott de nem válaszolt, erre az ügyvéddel együtt rátörték az ajtót.

Halálsápadtan állt a bűnös a főnöke előtt. Legelőször megmozdították és a zsebéből kivették a lopott pénzt és értékpapírt. Aztán kivallatták. Beismerte a lopásokat. Azt is előadta, hogy az íróasztal kulcsát, melyből a Wertheim-szekrény második kulcsát kilopta, ijedségében behajította a tűzes kályhába, ahol meg is találták.

A lopással szemben azzal védekezett, hogy a 800 korona fizetésből nem tudott megélni, ezért követte el tettét.

A bűnös fiatalembert a rendőrség letartóztatta.

Ujdonságok

Csonka Magyarország — nem országl
Egész Magyarország — menyországl

Esküvő. Irmay Bónának, a Vígsház mozgó érdemes igazgatójának bájos leányát: Magdust, tegnap délután négy órakor vezette elárhoz a r. kath. templomba Baldermann Frigyes m. kir. hadnagy. Az esküvőt szűk családi körben nászlakoma követte.

Házilipari tanfolyam. A földművelésügyi minisztérium a debreceni házilipari kerület területén, a debreceni házilipari felügyelőséghez benyújtott kérvények alapján és javaslatára ott, hol a feltételeket kérvényezők biztosították, 2 hónapos házilipari tanfolyamokat engedélyezett, illetve azokat államsegélyben részesíti. A folyó téli évadban Hajdumegyében: Hajdunánáson gyékény. Hajduböszörményben és Nádudvaron fonószövő; Szaboshelán: Tiszadada, Dombrád és Kisvárdán kosárfonó. Nankoron fonószövő; Beregben: Gergelyiben kosárfonó; Szatmárban: Sz.-Csekén kosárfonó tanfolyamok lesznek megtartva. Az engedélyezett tanfolyamok számából látszik, hogy azon aktív mely a mezőgazdasági háziliparnak az egész or-

szág területén leendő meghonosítását célozza és országos közérdekű fontossággal bír. — hár hivatalos részről mindent elkövetnek. — a községekben a hivatalos vezetők nemtörődömségén megakad.

A cseh kormány a monarchista propaganda ellen. A kormány a monarchista propaganda ellen törvényjavaslatot készít elő. A törvényjavaslat a felsorolt büntetéseken kívül a vagyonegkobzást is elrendeli.

Bérbefizetések a Napkeletre. A Közhaznu Munkáskert Egyesületnek a városi szegényház mögötti Napkelet nevű telepének parcelláira a bérfizetés november 5-én kezdődik és decz. 10-ig tart. Az Árpád-telepi bérletekre a befizetések december 10-től december 29-ig tartanak.

A molnárok sérelmei. A Molnárok Szövetségének tíz tagu küldöttsége a földművelésügyi minisztériumnak memorandumot nyújtott át, amelyben foglalkoznak a vámgabona-szerződés felbontásáról legújabbán kiadott rendelettel. Ismerteti a malmok helyzetét és azokat a sérelmeket, amelyek a malmokat ezekből a rendelkezésekből kifolyólag érik.

Inszelvényes kének aznap. művészi levelező lapok rövid idő alatt készütnék. Varga fényképésznél, Piac utca 43. szám.

Közalkalmazottak fa- és szénkedvezménye. A hivatalos lap mai száma közli a miniszterelnök rendeletét, amelyben intézkedik, hogy a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak, akik a részükre engedélyezett áru tűzifát és szenet 1921. január 1-től aug. 31-ig terjedő 8 hónapra nem kapták meg, hogy a fa, illetve szén eladárértékű készpénz megtérítést kapjanak.

Értesítés. Alulírottak a legmélyebb fájdalommal megtérít szívvél tudatjuk, hogy a felejtethetlen drága jó férjem, édes apánk, szerető testvérünk, vőm, sógorunk és áldott emléke rokonunk: **TARR BALINT** építő mester, f. hó 22-én, déle 10 órakor életének 46-ik, boldog házasságának 12-ik évében, váratlan szívinfarkus következtében elhunyt. Kedves halottunkat folyó hó 24-én, délután 2 órakor fogjuk a Közközház balottas termében a Nag. templomban a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászina után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végteszessegletelőre rokonainkat, barátainkat, valamint a tanítványainkat igaz részvétellel osztozókat fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1921. nov. hó 23. Aldás és b. ke. poraira! Bánatos neje: **Öz. Tarr Bálintné szül. Kovács Judanna.** Szerető gyermekei: József és János. Testvérei: János nejevel Szilágyi Zuzsannával és gyermekekkel és Irzsa ke. Anyósja: **Öz. Kovács Andrásné szül. Karácsony Júlianna** 8 gyermeke és sógorai: **Kristóf János nejevel Kovács Zuzsannával és gyermekekkel, öz. Tarr Istvánné szül. B. di. Ester és gyermekei, öz. Tarr Ferencné szül. Város Eszter, Bendi Mihály, Tóth György nejevel Bendi Kézival és gyermekekkel, Tóth F. Ranc nejevel B. di. Judannával, Tóth Tünde nejevel és gyermekekkel, valamint s. amos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Gebauer K. és fars. temető, utca 1. számú Kossuth-utca 2. Városi sz. épület.**

Hadisír alapítványok bejelentése. Mindazon hivatalok, kulturális intézmények, egyesületek s jótékony nőegyletek stb. vezetői — valamint egyesek is felkértnek, hogy amennyiben náluk hadisír-alapítványok volna, azokat Debrecen sz. kir. város polgármesteri hivatalában: Városház, flémelet, 11. sz. szobában szíveskedjenek — az alapítói levél felmutatása mellett — azonnal bejelenteni.

Rablás. Budapestről jelentik: Kreuter fogorvos fia a 16 éves Kreuter István hétfőn este az Üllő-utra ment, ahol egy kis fiút tanít. Csak másnap tért vissza a fiatal fiu és elmondotta, hogy amikor az előző este tanítványától az Üllő-utról lejtött, hozzá csatlakozott egy idősebb ember, aki elcsalta a Ludovica Akadémiáig. Amikor ide értek, valaki hátulról fejbe ütötte egy, hogy elvesztette eszméletét. — Csak hajnalában tért magához és ekkor vette észre, hogy pénztárcája 250 korona tartalommal, továbbá aranyláncza hiányzik. Haza vánszorgott lakására, ahol most orvosi kezelés alatt áll. A rendőrség a nyomozást megindította.

Tegnapi halottak. Az helybéli anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentettek: **Öz. Gedor Pálné Szilvási Julianna** ref. 81. éves. **Óri János** ref. 5 napos. **Tar Bálint** ref. 40 éves. **Nagy Sándor** ref. 20 éves. **Pallás János** ref. 72 éves. **Besenyey Imre** r. kath. 24 éves.

DOLLÁR RANKAI
Arany, ezüst pénz
Dégefeld-tér 6. sz.
SZOKOL, LEI, Kenyérpiac.

A debreceni királyi ítélőtábla elnöke Nyiregyháza. Dr. Olchváry Zoltán, a debreceni kir. ítélőtábla elnöke pénteken délután Nyiregyháza érkeztetett, a kir. törvényszék ügymenetének megvizsgálása céljából. A táblaelnököt, aki dr. Oláh Lajos kir. ítélőtáblai titkár kíséretében érkezett, a nyiregyházi kir. törvényszék teljes ülésében dr. Zelenka Lajos kir. kuriai bíró, törvényszéki elnök üdvözölte a ragaszkodó szeretet szavaival, a melyekre az ítélőtáblai elnök meleg szavakkal válaszolt. A nyiregyházi kir. törvényszéki elnök ezután bemutatta a kir. törvényszék bírói karát Olchváry kir. ítélőtáblai elnöknek, aki több napl. hivatalvizsgálatra érkezett Nyiregyháza.

Vonatösszeütközés Jászberényben. Jászberény állomáson kedden este fél 8 órakor a bejárónál a 2116. sz. személyvonat nekiment a vele szemben haladó 2166. sz. behervonatnak. A személyvonat 11 utasa könynyben megsebesült. Az első segélynyújtás után az összes sérültek folytatták utjukat. A baleset a védőjelző működési hibája folytán keletkezett. A szigorú vizsgálatot megindították.

Karácsonyi vásár. Az a fényes eredmény, melyet a tavalyi őszi vásár rendezésével a Baross-szövetség és az akkor közreműködő Jótékony Nőegylet felmutattak, már is előre biztosítja a december hó 10-én, szombaton és 11-én, vasárnap megtartandó karácsonyi vásár sikerét. A Baross Szövetség ez évi karácsonyi vásárjának megrendezésében a Szent Erzsébet nőegylet agilis hölgytagjai vesznek részt. Az Arany Bika dísztermét sátorvárossá alakítják át ezen alkalomból, ahol a sátrakat a Baross Szövetségben tömörült legjobb iparos és kereskedő cégek töltik meg áruikkal, ezenkívül a nőegyleti tagok rendeznek be tanfolyamaikon hónapok óta készített hasznos cikkeikkel különféle sátrakat. — Ugy a Baross Szövetség elismerésre méltó munkássága, mint a közreműködő urhölgyek dícséretes szorgalma odairányul, hogy a karácsonyi vásár iránt állandóan fokozódó érdeklődésnek és várákozásnak mindenben megfeleljenek. Biztosra vesszük, hogy aki a karácsonyi vásárt megtekinti, a legkellemből emlékeket szerzi meg, amellelt, hogy karácsonyi vásárlásait a legjobban és a legolcsóbban ott eszközölheti. Értésülésünk szerint a közönség-nívó szórakozásáról is gondoskodás történt. A karácsonyi vásárt még a közel jövőben részletesen és több alkalommal ismertetni fogjuk.

SZIREK ANDRAS

ur- és egyenruha szabásaja
angol gyapjuszövetek és
egyenruházati sapkák raktára
Szent Anna-utca 1. szám
Telefon szám 509.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonainknak és ismerőseinknek, kik felejtethetetlen kis Czunczikánk temetésén megjelentetésükkel megtisztelték, ugyszintén azért a sok szép koszorúért és virágokért, mellyel imádoztunk ravatlatát elhalmazták, fogadják szívvel jövő köszönetünket. Juridesz János és neje.

Köszönetnyilvánítás. Kedves jó férjem és édes apánk temetésén részt vett rokonaink, jó ismerőseink, ugyszintén a m. t. Ipartársulat tagjainak őszinte részvételért hálás köszönetet mond özv. Szabó Józsefné és gyermekei.

Köszönetnyilvánítás. Felejtethetetlen, drága, jó feleségem elhunyt alkalmából tanusított őszinte részvételért hálás köszönetet mond Freudentfeld Ferenc és családja.

Dienes képkállitása a város házában díjtalanul megtekinthető — lélelőtt 10-től este 7-ig.

Megvételre keresek házat Piac utcán, vagy ennek közelében. Ajánlatokat „Jó vevő” jellegre kérek.

Hölgyek arcáról hajszálakat, szeptől, májfoltot eltávolít Vénus kozmetika, Széchenyi-u. 16.

Legszébb és legkedvesebb Karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből Piac utca 44.

Erőtakarmány a legjobb tápanyag lónak, szarvasmarhának, sertéseknek, pótolja az idegi takarmánytermést. Kapható: Deutsch Albert és Fiai, Kontsek Géza és Félegyházi János cégnél. Főraktár: Márkus Jenő, — Hatvan utca 22.

Reinke Anatomia, Toldt atlasz, magyar kiadás, Liebermann Chémia és minden orvosi egyetemi tankönyv kapható Csáthy Ferenc m. kir. Tisza István tudományegyetemi könyvkereskedésében, Piac utca 8. sz.

Menyasszonyi képek, családi csoport és gyermek felvételek, izléses beállításban, legfinomabb kivitelben készülnek Lerner Béla fényképésznél (Csapó utca 1. sz.). Műterem állandóan fűtve van.

Női és leányka téli kabátok már 1500 koronától kezdve, nagy választékban érkeztek Frank Sándor női felöltő áruházában, Piac-u. 42. (Pannónia alatt.)

Színházi és alkalmi ruhákat kifogástalanul tisztít Koncz, — Debrecen, Arany János 10.

Vízvezeték, fürdőszoba berendezéseket, javításokat jutányosan, szakszertien készít: Máthéi János, Csapó utca 24. Telefon: 321.

A közönség tájékoztatására közöljük, hogy a Debreceni Ujság kiadóhivatalában délután öt óráig a Kossuth-utcai kapun át van a bejárat, de délután öt órától kezdve a Piac-utca felől kiskapun át juthat be a közönség. Sokan nem tudták ezt, pedig este félnyolc óráig mindig nyitva van a kiadóhivatal. Azok pedig, akik este félnyolc óra után óhajtanak még valamelyes sürgős közleményt feladni a Debreceni Ujság részére, juttassák ezt egyenesen a Debreceni Ujság nyomdájába, Arany János-utca 47. szám alá.

Sport.

A MASZ keleti kerületének intő bizottsága f. évi november hó 30-án, szerdán este 8 órakor, Zöld József, városi tb. tanácsnok kerületi elnök hivatali helyiségében (Piac u. 9. sz. emelet) ülést tart. Tárgyak: A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. Rekordbejelentések. Egyletek felszólítása részesezés befizetésére. MOVE vándordíj óvása. DTK (Keresk Csarnok) vándordíj alapító-levele. MASZ fegyelmi szabályzata. Indítványok.

Színház.

Csokonai-színház.

Heti műsor:

Csütörtökön: A hatyru A) bérlet.
Pénteken: A hatyru B) bérlet.
Szombaton: A hatyru C) bérlet.
Vasárnap délután: Hajduk haragnagy, operett.
Vasárnap este: A hatyru.

Csütörtökön A) bérletben „A hatyru” kerül színre.

Bánhid József a fővárosba szerződött. Kardoss Géza színtársulatának fiatal, tehetséges tagja, Bánhid József, bucsut vesz Debrecenből. A fiatal művész a budapesti Renaissance Színház-hoz szerződött. December elején fog felmenni bemutatkozásra.

Székely Zizi visszajön. A Csokonai színház tájkán járja a hír, hogy Székely Zizi, aki a debreceni színpadon kezdte sokat ígérő pályáját, a székesfehérvári színházhoz szerződött. Dehát, aki egyszer Debrecennek vízvezetéki vizét issza: vágyik annak szíve vissza. Székely Zizi visszajön Debrecenbe, ahová a vizen kívül egyéb is húzza őt vissza. Tízta, mely vonzalom, amely a társulat egyik népszerű művészehez fűzi. A kölcsönös vonzalomnak most már hézaság lesz a vége.

Meteor mozgóban vasárnap bemutatásra kerül közkiámatra **A gyermekszív Szécsi Ferkóval, Az V. osztály, Lóth Ilával.** Mérsékeltlen felemelt helyárak. Jegyelővétel szombaton délelőtt 10 órától. Előadások kezdete délután 3, fél 6 és 8 órakor.

Amerikai film az Uránusban. Ma mutatja be utóljára az Uránus mozdó a nagy sikert aratott „Egy asszony férje” c. amerikai drámát. Azonkívül a kitűnő kíséző műsor. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Ma az Urániában „Vabanque” modern társadalmi turf-dráma, 6 felvonásban, azonkívül Yimbó mint hadiönkéntes, amerikai majom-burleszk film van műsoron. Kezdeté 5, 7 és 9-től. — Rendes helyárak. Utalvány érvényes.

Ezerarcu ember utolsó és befejező része ma utóljára megy a Vigszínház mozgóban. Ezzel a népszerű Harry Liedtke bucsút mond a debreceni közönségnek.

Pejrovich Szvetiszlav főszereplésével a Veszélyben a Pokol című hat felvonásos Star sláger filmet mutatja be ma az Apollo. Jegyelővétel.

Nyit titok, hogy az Uránus mozgó péntek, szombat és vasárnapi bemutató előadásaira már most óriási érdeklődés mutatkozik. **A Szemben a halállal** c. egyszerű kalandor-dráma és a Gyönyörök kutja című fantasztikus film-dráma oly atraktívot képez, melyet mindenkinek meg kell néznie. Jegyutalványok nem érvényesek. Jegyelővétel.

A Stambul szüz, a színpad legszébb amerikai film attrakciója, 7 felvonásban, Priscilla Deanna! Jön!

Salto mortale, Halálugrás, világszenzációs képek pénteken, szombaton és vasárnap lesz a bemutatója a Vigszínház mozgóban. A nagyszabás uartista-dráma 10 felvonásból és 2 részből áll. Mindkét rész egy előadás keretében kerül műsorra. Így a két óras előadás pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődik és szünet nem lesz. Jegyek az izgalmasan érdekes előadásra ma csütörtökön délelőtt 10 órától előre válthatók.

Az Apollóban a Veszélyben a Pokol előadásainál meggyőződhetik róla, hogy nem olyan fekete az ördög, mint a művészek festik, 5, 7 és 9 órakor.

A halál álarcában, szenzációs társadalmi dráma két részben, 12 felvonásban, egy előadásban kerül bemutatásra az Urániában nov. 30-án és dec. 1-én.

Medek Anna és Székelyhid József hangversenye. December 8-án a Bika dísztermében dal- és ária estélyt rendez az opera két nagyszerű művésze. E hangversennyel, amelyet még öt fényes hangverseny követ, Debrecen évek óta először jut igazán magasfokú művészi élvezethez. Jegyek Méliusznál kaphatók. A már is rendkívül érdeklődés mellett ajánlatos a jegyekről mielőbb gondoskodni.

Győződjön meg
Brilliánsért, aranyért,
a legmagasabb árt fizetem!
Gritsch ékszerkereskedő.
Verbőczy-utca 2. sz. (Iparkamara)

ELADÓ
A Hatvan-utcai kertben, Károlyesi ut 35. és Halastó-utca 16. sz. alatt levő 3276 négyzetméter területű birtokos föld, mely gyártelepnek, halgárkertésznek és házhelyeknek kiválóan alkalmas. Szarokföld 3 fronttal.
Felvilágosítást nyújt:
Dr. Nagy István
ügyvédi ironaja,
Szent Anna-utca 8. szám.

ÓCSKA vasat, rezet és minden nemű fémeket legmagasabb árárt veszek. — Kovácsoknak használatot becsérék. Nagyobb tételt elszállítok. **STEINER, EÖTVÖS-U. 110.**

Figyelem!
Elsőrangú leveles **csutka**
boglya számára és nagymennyiségben is kapható:
HALÁSZ PÉTER
Timár-utca 46. szám.
Köves út mentén, vasúti állomás mellett.

ELADÓ
nagy mennyiségű ócska **bádóg anyag**
és 2 drb. 3-4 méteres szaruja
Megtekinthető:
a Debreceni Első Takarékpénztár házigazdónok útján.
Kossuth-utca 3 szám alatt

ELADÓ
a Dobó-u. 1. sz.
alatti 1 szoba, konyha, speiz, nyári konyha és kertből álló
HÁZ.
Felvilágosítást ad:
DR. POLGÁR DÁNIEL
ügyvéd, Piac-utca 42. sz.

ARANYAT,
drágaköveket, ezüstöt legmagasabb árában veszek
BLATTNER BÉLA ékszerész,
Kossuth-utca 4. szám.

Szép és értékes
karácsonyi és újévi ajándékokat adok
annak, a ki háztartási cikkeit
Barkó
fűszer, csemegé- és bor kereskedésében szerzi be.
A karácsonyi és újévi ajándékokat siessen megtekinteni mindenki a **Mészáros és Leány-utcai** sáros üzletében.

APRÓ HIRDETÉSEK.
Apró hirdetések egyszerű bejelentésükre szög 15 K minden további szög 1 K 50 Ft. — Vasárnap és ünnepi számok részére feladott apró hirdetés ára 10 szög 20 K, minden további szög 2 K

Levelezés
Nőstulna
20 éves ref. közhírszívelő Nőstulna venne komoly, művelt özvegy úri asszonnyal kinek kisebb vagyon van. Lehet vidéki is. Levelét Titoktartás 30" jellegűen a kiadóba kér. 1051
Dr. K.
kiadóhivatásban levele van irónótól. Kérem átvenni 1054

Ajánlat
Sertésnek
való burgonya, korpá, bab 20, lenecse 28, borsó 24, rumesencia, legolcsóbban kapható Sárközy Sándor fűszerkereskedőnél. Hatvan-utca. 1045
Fodrásüzlet
Kisüzlettel legforgalmasabb helyen legmodernebb "amerikai" berendezéssel betársaság miatt azonnal átadó. Ertekezni lehet Szilke-úti fodrász. Csapó u. 1. 1040

Ablakok
és aítok minden méretben kaphatók és megrendelhetők Dobó, Bethlen 76 993
Naev János
kályhás mester elvállal cserépkályhák átrakását, tisztítását, javítását, takaréktűzhelyek építését, javítását, uradalmak, vendéglők, kávéházak részére bármilyen nagy méretben, iótállás, szőlő, áruk mellett, megrendeléseket vidékekről is elfogadok. Debrecen, Tanító-utca 8. sz. keresztútjára. 971

Tapéták
Telefon **Sieburger és Társa**
34-04 Budapest, IV. Kilyóttér 1

Villamos berendezéseket békébeli anyaggal szakszerűenfelelősség mellett készít az
Álföldi Villamossági Vállalat
Fazekas Imre
Debrecen, Piac-utca 43. Telefon: 5-67

Eladó
Domb-u. 17 és Magoss-u. 18 szám alatti ház 3 szoba és konyha aonnal átadható. Felvilágosítást nyújt.

Dr. Nagy István
ügyvéd, Szent Anna utca 8.

Legjutányosabb
árak mellett szállítól valaszt aprított I. a búkk- és túlgyhaszfát, magas kalóriájú külföldi **KÖSZENET,**
a **Kárpátia** fűszerkereskedelem részvénysársaság) Iroda és telep: Debrecen, Homokkert, Híd-utca 8. (Vasúti hid mellett) Telefon 884.
Pontos és gyors kiszolgálás

Tuszkózási
munka kezdetét veszi Debrecen sz. kir. város erdőjének a nagy cserési m. kir. járási erdőgazdálkodási kerület halápi erdő részletében.
A tuszkó a földből kiásandó, helye betöltendő, az anyag ürméteres rakásba rakandó olyképpen, hogy egy ürméter 5 métermázsa súlyu legyen.
Termelési díj két hetenként és ürméterenként 124 korona fizetettik a helyszínen.
Tuszkózási munkára jelentkezőket a városi paraktérből reggel 6 órakor a város erdei vasútja szállítja ki a Halápra, hol a tuszkózási részére barak áll rendelkezésre.
Városi Erdőgazdaság.

Ne sajnálja
a fáradságot, és ön meggyőződhet arról, hogy a mai áremelkedések dacára is jutányosan szerzheti be cipő és csizma szükségletét ha lemegy **Jábián Zestvérek** cipő és csizma készítő műhelyébe
Rákóczi-utca 71. sz.
Javitások és fejelés kérésre a munkák készülnek. Kész munka áphatók.

Kiadó
egy bútorozott szoba magános úri embernek vagy urnőnek ásvnemi nélkül. Ugyanott egy kőbő gyapjúpamut (szvettternek) eladó — Cim a kiadóban. 1026

Ha valamit
venni eladni vagy bérletet akarni ha bármilyen szüségére csak Erzsébet utca 54. menjen. 1024

Üzletemet
élcserélem lakásért. — Cim a kiadóban. 1019

Fehérneműt
szépen varrok és javítok hához megvelek, vidékre is. Timár 35 aító 6. 1004

Egy
varrózóó herbe kiadó. Ertekezni lehet Bőszörményi ut város nyomdájára (vinócepen). 1003

Tej
házhöz szállítva hónap száma kapható decem ber hó 1-61 Huszár utca 11. 1039

Leszerelt
nércet munkács szabósegéd kihordásra munkát vállal. Somogyi László Haidudhász 1168. 1033

Poloskairást
vállal felelősséggel — Réthonyi Gábor féregirtó Cezárd u. 18. szabópoloskairtó méreg kapható. 1017

Névv
poloskairt vezetett urt leány mevelőnőmekl aítámlkozik gyermek mellé helyben, esetleg nuszárára. Cim a kiadóban. 1021

Mosónő
mosni, vasalni házakhoz aítámlkozik. Cime Tisztítótelep III-12 utca 15. sz. 1042

Kereslet
Arany-és ezüst, briliánsat, zálogcédulákat vesz. Mezhivásra házhöz is elmev **Steiner Mihály Hatvan-u. 9. sz. udvarban I. em.**
50-60 holdas tanyás birtokot köves utca mellett megvételre keresek. Méliusz tér 7. 1058

Mosodal
munkács leányok és galér fénvező felvétetik **Wacha, Simonffy u. 55** 1050

Egy
fedészegéd felvétetik **Szent Anna 14** 1022

Kocsis.
nő állandó alkalmazásra azonnal fevétetik a városi téglagyárban 966

Butorozott
szobát keresek teljes ellátással. Leveleket a kiadóba kérek „Magánosnő” jellegre. 1020

Pénztárosnő
ki az irodai teendőkhöz is jártassággal bíró, azonnali bekérésre felvétetik **Aron Miksa** sörbor és szeszgyárkereskedésében — Irásbeli ajánlatok **Kishegyesi ut 3. sz. alatt** beadhatók d. e. 9-12 óráig 1014

Újves
fiu kifutónék felvétetik **Csillag könyvkereskedés, városháza épület.** 1009

Elsőrendű
férfi fehérmű varrónők és tanult vasalónők felvétetnek **Csillag Szepességi utca 9. sz.** 1018

Kát
kisasszony üzletbe irodai munkára felvétetik **Jelenkezés 11-12 között** **Baross Szövetség-nél, Piac u. 8. sz.** 1029

Mészárossegéd
2 korona per cent fizetéssel kimerőnek felvétetik **Csapó utca** 22. 1027

Újvőkők
biztosításhoz és kereskedelmi üzletek látogatására utalásokkal felvétetnek **Erzsébet u. 54.** 1023

Butorozott
szobát keresek egy fiatal ember részére esetleg bútor nélkül is jó főtér közelében. Cim a kiadóban 1035

Menekült
fiatal embert vagy rokant embert könnyű munkára, felvesz az **Utánia.** 71

Mosás.
vasalás és takarításhoz keresek tisztességes asszonnyt. Jelenkezesen **Apaffy u. 22. Huszár Miklósné** 1030

Német leány
meghibázott családtagnak tekinteném kevés házi dolozást két kis leányom mellé **Erzsébet utca 54.** 1044

Újvéd
irodába gépirónó vagy ügyes íróista azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 1038

Eladás
Eladó
modern háló, ebédlők, kávéház szobák, konyha-berendezések divánok olcsó keményfa és festett bútorok. **Simonffy utca 2. városi bérház.** butorraktár 9720

Eladó
ülő fürdőkád, önmeláztóval üres tüvek és egy 10-x-15 fenyvepező gép film kazettával. — Cim a kiadóhivatalban 97

Eladó
Meteor kályha mindenféle tüzelő anyagnak alkalmas. **Magos u. 9** 967

Eladó
kibenc mázsa, cukorrépa gróf **Vécsev utca 4. Ábrahám telep.** 1007

Eladó
plüss divány, plüss henger, márványos ebédlőkredenc, íróasztal **Bethlen utca 33.** 981

Eladó
új és használt bútorok, függönyök, szőnyegek vétele és eladása. **József király herceg utca 25**

Egy
kibécselt fűtőszerszám eladó **Homokkert, Szabó Kálmán utca 6. sz.** 1011

Eladó
egy pár 41-es úri férfi csizma, egy másfél éves hasaskoca vagy elcsesztendő nyaralóvágya, vitott ártán sertésár, **Honvédtemető utca 33.** 1006

Cserén
1000 drb. eladó **Bezeledi utca 38 Kontos-kert.** 1005

Egy
jó erős férfi szabó gép eladó. **Teleki utca 39.** 1032

Ez a ház
eladó. **Vendég utca 41. szám.** két utcára nyílik. 1015

Eladó
egy jó karban levő ebédlő bútor és más eszék bútorok — **Kossuth 69.** 1016

Pénzszekrény
kibécselt számú eladó — **Hatvan utca 2 kereszt-útjára első emelet.** 1013

Henner
rovátkelő gép csaknem új eladó. Cim a kiadóban. 1009

Eladó
téli bunda, szőnyegek bérléssel. **Ferenc József kabát, mellény, cilindár, vasgép, linóleum, Kétfalton u. 17.** 1036

Barna szén
kifutó minőségű 36 ton. eladó. **Péterfia utca 40. udvarban** háful. 1031

Eladó
egy rövid férfi bunda, egy női hosszú kocs bunda. Megtekinthető **Nagy József szűcsnél, Szent Anna u.** 1025

Eladó
nagyobb „Meteor” kályha és két 300 literes boroshordó **Török Bálint u. 19.** 1029

Három
mázsa krumpli van eladó. Cim a kiadóban. 1052

Eladó
egy 1 éves kóvér septe. **Kékes utca 82** 1049

Báránvételés
férfi kabát eladó. **Miklós u. 32.** 1012

Makulatura
eladó. **Jókai u. 8 szám** 1048

Békébéli
anvazból készült elegáns férfi téli kabát eladó. **Darabos utca 7.** 1041

Eladó
ház. **Libakert, Viola u. 4. sz. Beköltözhető az egész lakás!** Győvörű szép modern családi ház, mely 400 2 szoba, konyha, ivóvezetett veranda, nyári konyha — pince. Külön baromfi udvar, 450 négyzetméter, két gumölcsfák, stb. **Vevő az egészét birtokba veheti. Közvetlen a Honvéd u. mellett Ertekezhetni egész nap **Gödényi fürdőmesternél, Marwit fürdő, este Busi utca 3.** 989**